

اعتراف می‌کنم برای من سال‌ها، موضوعاتی مانند آسیب لایه اوزون، گرمایش زمین، تولید گازهای گلخانه‌ای و آب شدن یخ‌های قطبی، پدیده‌هایی خیلی دور، خیلی انتزاعی و حتی کمی گرفتن ژست روشنفکرانه به نظر می‌رسید. شبیه پدیده‌هایی چون خشک شدن چاه‌های نفت در سی-چهل سال آینده. وقتی سی سال پیش می‌شنیدم که طی سه یا چهار دهه آینده نفت تمام می‌شود، اولاً پیش خود فکر می‌کردم سرانجام، مردمان بسیاری از کشورهای نفت‌خیز از شر دردسرهای نفت راحت می‌شوند؛ ثانیاً، به احتمال زیاد تا چهل سال آینده بشر و نیز کشور ما فکری به حال نداشتن نفت و حتی درآمد خود خواهد کرد...

خیلی دور ...

اعتراف می‌کنم برای من سال‌ها، موضوعاتی مانند آسیب لایه اوزون، گرمایش زمین، تولید گازهای گلخانه‌ای و آب شدن یخ‌های قطبی، پدیده‌هایی خیلی دور، خیلی انتزاعی و حتی کمی گرفتن ژست روشنفکرانه به نظر می‌رسید. شبیه پدیده‌هایی چون خشک شدن چاه‌های نفت در سی-چهل سال آینده. وقتی سی سال پیش می‌شنیدم که طی سه یا چهار دهه آینده نفت تمام می‌شود، اولاً پیش خود فکر می‌کردم سرانجام، مردمان بسیاری از کشورهای نفت‌خیز از شر دردسرهای نفت راحت می‌شوند؛ ثانیاً، به احتمال زیاد تا چهل سال آینده بشر و نیز کشور ما فکری به حال نداشتن نفت و حتی درآمد خود خواهد کرد. نفت تمام نشد که هیچ، آن چنان منابع گاز در این فلات مرتفع اما پهناور و جلگه‌های اطراف آن یافت شد که ما را سال‌ها پس از تمام شدن واقعی نفت، همچنان در کانون کنش‌های سیاسی-اقتصادی نگه خواهد داشت، مگر آن که بشر موفق شود آنچه را از انرژی می‌خواهد، بر روی زمین و در آسمان بیابد و نه در درون زمین و بر زخم‌های عمیقی که برای یافتن سوخت‌های فسیلی بر پیکر زمین وارد آورده است، مرهمی بگذارد.

مطلب پیشنهادی

اینترنت اشیا یا اینترنت اشباح ...

خیلی نزدیک ...

اما گرم شدن زمین دیگر نقل سی سال و چهل سال آینده نیست. گرمای بی‌امان اهواز و بسیاری از شهرهای جنوب کشورمان و حتی برخی کشورهای منطقه در بهار و تابستان امسال، دیگر قصه دل‌نگرانی‌های نازک‌طبعانه برای نسل‌های هنوز نیامده نیست. دمای بالای 50 درجه در برخی روزهای این مناطق به نوعی به ما یادآوری می‌کند که

پدیده گرمایش زمین، مشکلی واقعی، امروزی و اینجایی است. شاید کشورهای دیگری، به فرض اروپاییان نیز از پدیده گرمایش زمین نگرانند و شاید بیشترین اقدام های عملی برای رسیدگی به این موضوع دست کم در این کشورها آغاز و انجام شده است؛ اما این پدیده، معضل امروزی آن ها و یا اینجایی آن ها نیست. چرا که به لحاظ جغرافیایی در منطقه معتدل و سبز زمین که میزان بارندگی آن نیز بالاست زندگی می کنند؛ در حالی که کشورهای مانند ایران، پاکستان و برخی کشورهای عربی، در منطقه نیمه خشک-نیمه بیابانی جهان قرار دارند. منطقه ای که هم بارش های آسمانی به نسبت مناطقی چون اروپا بسیار کم تر است و از سوی دیگر، در اغلب کشورهای این منطقه قرار دارند، نه فناوری لازم برای مبارزه با پدیده های مانند گرمایش زمین، بیابان زایی و گرد و غبار وجود دارد، نه آگاهی عمومی برای رعایت نکاتی از جانب مردم و نه عزمی اجتماعی-سیاسی برای مواجهه با چنین معضلی که مجموعه این عوامل حیات باکیفیت را در بعضی از مناطق از این کشورها با تهدید مواجه کرده است.

ما بیشتر ...

اگرچه کشورهایی مانند ایران که به دلیل قرار گرفتن در این منطقه جغرافیایی، از آسیب های بیشتری در مواجهه با گرم شدن زمین رنج می برند، اما، در به وجود آمدن این وضعیت، یعنی تولید گازهای گلخانه ای و در نهایت گرم شدن زمین، کشورهای مختلفی در عرض های مختلف جغرافیایی و طول های متفاوت اجتماعی-اقتصادی نقش دارند. کشور چین، مطابق تازه ترین گزارش «پروژه جهانی کربن» با تولید 10357 میلیون تن دی اکسید کربن نقش اول را در تولید گازهای آلاینده بازی می کند. نقش این کشور در این معضل جهانی به حدی است که ایالات متحده با تولیدی در حد نیمی از تولید چین در مقام دوم قرار دارد. کشورهای هند، روسیه، ژاپن و آلمان در رده های سوم تا ششم جدول آلاینده ترین کشورها قرار دارند. همان گونه که می بینید، طیف وسیعی از کشورها، در قاره های مختلف، با آب و هوای متفاوت و در طول و عرض های گوناگون جغرافیایی در این مسابقه بزرگ آلاینده گی نقش دارند. از سوی دیگر، نگاهی دیگر به نام این شش کشور، نشان می دهد که شش اقتصاد مهم دنیا، همان کشورهای هستند که بیشترین آلاینده گی را دارند. اما اگر کمی از متهم کردن دیگران فاصله بگیریم، باید بپذیریم که کشور ما ایران نیز، با تولید 648 میلیون تن گاز دی اکسید کربن در رده هفتم این جدول قرار می گیرد و در عین حال نشان دهنده آن است که ما نیز مسئولیت کمی برای پاکیزه شدن زمین و نیز تعادل آب و هوایی آن نداریم. به ویژه آن که در میان کشورهای فوق، کشور ما در حوزه نیمه بیابانی و خشک بودن، تقریباً در صدر جدول قرار می گیرد و به طور طبیعی، یکی از کشورهایی است که بیشترین آسیب ها را از گرم شدن زمین خواهد خورد. کارشناسان عقیده دارند که اگر در طی یک روند طولانی دو درجه به دمای کلی زمین افزوده شود، این تغییرات در مناطقی مانند ایران به دلیل شرایط گرم و نیمه خشک، بیش از 4 درجه خواهد بود.

مطلب پیشنهادی

تماشا کنید: 4 ویدیوی جالب از محصولات دارای پنل خورشیدی

ما کمتر ...

در روز 21 دسامبر سال 2015، 197 کشور عضو سازمان ملل متحد در پاریس به توافقی رسیدند که یکی از مهم ترین هدف های آن این بود که کشورهای امضاکننده، از سال 2020 میلادی مجموعه اقداماتی انجام دهند که اجازه ندهد تا پایان قرن جاری میلادی دمای کره زمین از یک و نیم درجه سلسیوس بیشتر افزایش پیدا کند. همچنین قرار شد که هر پنج سال گزارش جامعی تهیه شود تا میزان پیشرفت اهداف بررسی شود. در عین حال قرار شد که با شروع عملیاتی این پیمان از سال 2020، صندوقی با اعتبار 100 میلیارد دلار تاسیس شود تا به کشورهای این پیمان در پی معرض خطرات و آسیب های ناشی از افزایش دمای کره زمین هستند کمک مالی اختصاص یابد. این پیمان در پی مذاکراتی سخت و فشرده ای به دست آمد که در آن اغلب کشورهای تلاش می کردند تا سهم کمتری از کاهش صنایع آلاینده را برعهده بگیرند چرا که اجرای مفاد این پیمان آثار اجتماعی و اقتصادی نسبتاً زیادی در کشورها خواهد داشت. با این همه، پس از این همه مذاکرات طولانی و نفس گیر و نهایتاً رسیدن به توافق پاریس و امضای آن توسط مجالس و دولت های بسیاری از کشورهای جهان، دونالد ترامپ، رییس جمهور ایالات متحده اعلام کرد که اعتقادی به گرمایش زمین ندارد و طی فرمانی خروج این کشور را از پیمان پاریس اعلام کرد. به این ترتیب، پیش از این که عملیات اجرایی پیمان آغاز شود، ضربه بسیار مهمی از طرف دومین تولیدکننده گازهای گلخانه ای جهان به آن وارد

شد. اگرچه در حال حاضر بسیاری از کشورهای عضو اعلام کرده‌اند که کماکان از توافق پاریس حمایت کرده و به تعهدات خود پایبند خواهند بود، اما کاملاً مشخص است که با خروج ایالات متحده و به زیر سوال بردن مولفه‌های اصلی پیمان پاریس، راه برای بسیاری از کشورهایی که پیش از این نیز اعتقادی به لزوم چنین پیمانی نداشته و صرفاً بر اثر فشارهای جهانی، منجمله فشار دولت پیشین آمریکا، تن به امضای آن داده بودند، باز شده و اکنون پیدا و پنهان تلاش خواهند کرد که شانه از زیر بار تعهدات آن خالی کنند.

مطلب پیشنهادی

سرمقاله ماهنامه شبکه 192
موج فراصنعتی چه کسانی را خواهد برد

ابر در کوهپایه و زورق بر دریا ...

اما، آیا تعطیل کردن صنایع تولیدکننده گازهای گلخانه‌ای به معنای کاهش حجم صنعت و کاهش توان تولید انرژی در جهان خواهد بود؟ بدون شک منظور منتقدان از تولید این گازها و صنایع وابسته به آن، چنین چیزی نبوده و نیست. آن‌ها معتقدند که در پی دست‌یافتن بشر به فناوری‌های جدید، این امکان فراهم شده است که ما استخراج و استفاده از سوخت‌های فسیلی برای تولید انرژی را کاهش دهیم و به سوی تولید انرژی از روش‌های پاک‌تر مانند انرژی حاصل از باد، خورشید و آب و یا ترکیب‌هایی از آن‌ها هدایت کنیم. بر همین اساس، تحقیقات دامنه‌داری در کشورهای مختلف جهان، چه از سوی دولت‌ها و چه از سوی شرکت‌های بزرگ تولیدکننده انرژی انجام شده است. همچنین در بخش‌های مختلف انرژی‌های تجدیدپذیر، سرمایه‌گذاری‌های نسبتاً هنگفتی صورت گرفته است. در پرونده ویژه این شماره با عنوان انرژی‌های تجدیدپذیر، با فناوری‌ها تولید این انرژی‌ها و کشورها و شرکت‌هایی که در این زمینه پیشگام هستند آشنا خواهیم شد و در عین حال خواهیم دانست که چه میزان سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر صورت گرفته است. خوشبختانه کشور ما در زمینه تولید انرژی‌های تجدیدپذیر کشوری است غنی. آنچه که در بحث گرم و نیمه‌خشک بودن آب و هوای کشور ما، به عنوان عوامل نامساعد مطرح شد، در بسیاری از مواقع، در بحث انرژی‌های پاک می‌تواند یک مزیت به حساب آید. به عنوان مثال خورشید که مهم‌ترین عامل گرما و خشکی است، می‌تواند مهم‌ترین عامل تولید انرژی پاک هم به حساب آید. ایران با داشتن آفتابی سرشار، می‌تواند به یکی از تولیدکنندگان اصلی انرژی طی دهه‌های آینده تبدیل شود. همچنین وجود انواع بادها در مناطق مختلف ایران، می‌تواند تولید برق از این منبع بی‌پایان را نیز توجیه‌پذیر کند. همانطور که در مقالات پرونده این شماره خواهید خواند، امروز، روز سرمایه‌گذاری است. روزی است که باید تکلیف خودمان را با آینده خود، فرزندانمان و کشورمان روشن کنیم.

سوال‌های سخت...

سوال اساسی این است: چه کسی وضعیت تولید انرژی را درمان خواهد کرد؟ آیا امروز حاضریم برای فردای فرزندانمان، سرمایه‌گذاری مناسب را انجام بدهیم؟ آیا می‌توانیم در حالی که هنوز از انرژی‌های درون زمین استفاده می‌کنیم، راه را برای سال‌های آینده به گونه‌ای هموار کنیم از درون زمین به سطح بیابیم و حتی رو به آسمان پرواز کنیم؟ خورشید بی‌دریغ بر بالای سر ما می‌تابد. می‌تواند ما را در سرزمینی نیمه‌خشک و نیمه‌بیابانی کباب کند؛ می‌تواند ما را در سرزمینی آباد و بهره‌مند از انرژی‌ها پاک، در تابستان‌های گرم و زمستان‌های سرد مونس و همدم باشد. تصمیم با ماست؛ همین‌جا و هم‌اکنون.

تاریخ انتشار:

نشانی منبع:

<https://www.shabakeh-mag.com/are-network/9325/%DA%86%D9%87-%DA%A9%D8%B3%DB%8C-%D8%A7%D9%86%D8%B1%DA%98%DB%8C-%D8%B1%D8%A7-%D8%AF%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86-%D9%85%DB%8C%E2%80%8C%DA%A9%D9%86%D8%AF%D8%9F>